

Conferència Eugeni Casanova "La trama en la segregació del bisbat de Lleida i el litigi de les obres d'art"

Autor:

Data de publicació: 25-02-2009

El periodista i escriptor lleidatà explica els interessos i les relacions de poder que s'amaguen darrera el litigi per les obres d'art del bisbat de Lleida en un sopar al Cercle Comarcal Lleidatà.

Conferència a càrrec d'Eugeni Casanova.

Dijous 25 de febrer 2010.

Centre Comarcal Lleidatà de Barcelona. Ronda Universitat, 1. Entrada per l'Hotel Conestable.

Sopar a les 9 del vespre

Conferència a les 10 del vespre

Preu sopar 20 euros

Entrevista a Eugeni Casanova a Vilaweb:

El canvi de posició del Bisbat de Lleida en el litigi de les obres d'art del Museu Diocesà és un tomb important en la resolució jurídica d'un cas que barreja interessos i vincles de poder, el Vaticà, el poderós Opus Dei, el govern espanyol i l'Església catalana. Tot plegat, ho explica el periodista Eugeni Casanova al llibre 'El Complot. La trama en la segregació del Bisbat de Lleida i el litigi de les obres d'art', publicat per Pagès Editors. En aquesta entrevista, Casanova ens explica

les claus per a entendre la situació actual i la possible resolució d'una trama digna d'una novel·la.

Al teu llibre expliques que qui mou i té interessos a arrabassar les obres d'art del Museu Diocesà de Lleida és, també, l'Opus Dei. Quins interessos són aquests?

L'Opus és un més dels interessats en aquest afer. Cal recordar que l'Opus té el cor, l'ànima i el cap a Barbastre que va ser el bisbat d'Escrivà de Balaguer, el fundador. Escrivà va maldar ja en el seu temps perquè la part aragonesa del bisbat de Lleida anés a parar a mans del de Barbastre. Era un dels bisbats més petits d'Europa i es trobava en fase de despoblament. S'adonaven que el seu estimat bisbat perdia pes i quedava reduït i amb un poder testimonial. Un cop van aconseguir d'annexionar-se, l'any 95, les parròquies que havien estat sempre de la diòcesi de Lleida, van esdevenir el segon bisbat de l'Aragó, després del de Saragossa. Amb l'operació del 95 van salvar el futur del bisbat. Cal tenir en compte que el gran santuari de l'Opus Dei és Torreciudad, a Barbastre. Hem de tenir present la veneració que els membres de l'Opus senten pel 'maestro' (Escrivà de Balaguer) convertit en sant.

Tot plegat és, doncs, un complot de l'Opus per a aconseguir més poder?

L'Opus és tan sols una de les parts de complot. Hi ha també tot el nacional-catolicisme espanyol, amb Rouco Varela al capdavant, i tot el nacionalisme espanyol. En un litigi en el qual hi hagi en una banda Catalunya i a l'altra qualsevol altra part del món, sempre afavoriran 'l'altra part del món'. Així m'ho van confessar al Vaticà mateix persones neutrals, al marge d'aquestes lluites. Només cal veure els bisbes que nomenen a Catalunya i al País Basc.

Però, de qui parlem? Qui són els instigadors de tot plegat?

Tot plegat respon a una estratègia dissenyada al Vaticà des de la primeria dels anys vuitanta per Eduardo Martínez Somalo, un cardenal 'franquista fins al moll de l'os', segons que em van assegurar al Vaticà. Martínez Somalo tenia el suport del cardenal Ratzinger, el sant pare actual, quan aquest era prefecte de la Congregació de la Doctrina de la Fe, nom actual de la Inquisició, i també del papa Wojtyła i a tota la cort dels seus homes de cambra. Entre els homes forts del Vaticà hi havia espanyols com López Quintana, nascut a Barbastre i home de moltíssima influència, que es diu que era el cap dels serveis secrets vaticans. Això no es pot demostrar perquè oficialment aquests serveis no existeixen. També hi havia el cardenal de l'Opus, Julián Herranz. És a dir, Barbastre té molta gent col·locada al Vaticà i, per aquest motiu, sempre ha pres partit per aquest bisbat. Fins i tot el cardenal Re, el cap de tots els bisbes del món, és un home molt acostat a l'Opus i sempre ha afavorit els interessos d'aquesta organització.

L'origen del litigi per les obres d'art és l'amputació del bisbat de Lleida?

L'any 1993 va ser determinant perquè van confluïr uns quants elements que van afavorir l'ofensiva per la desmembració del bisbat de Lleida. Van fer president de la Conferència Episcopal espanyola l'arquebisbe de Saragossa, Elías Yanes, que feia anys que lluitava decididament contra el bisbat de Lleida. Aquella època van fer ministre un aragonès il·lustre, Juan Alberto Belloch, actual batlle de Saragossa i simpatitzant de l'Opus, que ha dedicat un carrer de la ciutat a Escrivà de Balaguer. Va ser ministre de Justícia espanyol i, per tant, màxim responsable de les relacions amb l'església i el Vaticà. Més endavant el van nomenar vice-president del govern i ministre d'Interior, home de màxim poder. També va haver-hi alguns nomenaments decisius al Vaticà que ajudaren a determinar la situació perfecta per a executar l'estratègia.

Quin resultat va tenir aquella confluència de factors?

Dos anys després d'aquesta confluència es va fer la primera fase: partició del bisbat de Lleida. L'ambaixador espanyol d'aleshores al Vaticà, Carlos Abella, hi va tenir un paper molt destacat. També era un home de l'Opus i un feixista recalcitrant que va fer totes les gestions i pressions imaginables en favor del bisbat de Barbastre. Totes aquestes confluències van aconseguir de desmembrar la diòcesi de Lleida, que tenia ja més de vuit-cents cinquanta anys d'antiguitat i, per tant, és més antiga que Aragó i Catalunya com les coneixem avui. Ho van aconseguir contra l'opinió i la voluntat dels feligresos. I un cop enllestida la partició, van voler arrabassar les obres d'art.

Quina va ser l'actuació del govern tripartit en aquest conflicte?

En aquell moment el president Maragall era molt pressionat pel govern espanyol. No s'ha d'oblidar que la vice-presidenta del govern espanyol ja era Maria Teresa Fernández de la Vega, que havia estat la mà dreta de Belloch al ministeri. De la Vega ha mantingut des d'aleshores molta relació amb Belloch, que com a batlle ha continuant mantenint el complot contra el bisbat de Lleida. El govern espanyol va tenir un paper fonamental i la consellera de Cultura, Caterina Mieras, que va portar el pes del litigi, em va reconèixer que havia rebut algunes trucades de la vice-presidenta

Fernàndez de la Vega cominant-la a lliurar les obres de Lleida. De la Vega afegia a les seves raons que 'ja teniu els papers de Salamanca'. S'ignora si el retorn dels 'papers de Salamanca' havia servit de contrapartida en una negociació entre governs, però, en tot cas, la feien servir per pressionar.

Però el tripartit va actuar amb fermesa en aquest tema o no?

No. El president Maragall va anunciar a Marcelino Iglesias, president aragonès, que les obres serien compartides i va signar un document amb aquest compromís. La voluntat de compartir les obres amb les parròquies que havien format part vuit-cents anys de la diòcesi de Lleida era acceptada pel bisbat. La idea era d'exposar-les de manera itinerant, però conservant-ne sempre la propietat. Aquesta solució del litigi semblava acceptada en un primer moment també per Barbastre, però aviat el bisbe se'n va desdir segurament per ordre del Vaticà i va jugar al tot o res. De fet, el Vaticà sempre ha jugat a aquest joc, mai no hi ha hagut una sentència vaticana en favor del bisbat de Barbastre per aquest afer, sinó que sistemàticament ha desestimat les al·legacions i recursos de Lleida.

Com ha actuat el Vaticà en aquest afer?

L'última trifulga del Vaticà va ser de nomenar administrador apostòlic de Lleida el bisbe de Tortosa, l'únic dels bisbes catalans que havia signat el manifest de La Razón 'Por la Unidad de España', aprofitant la renúncia per malaltia del bisbe Ciuraneta. La finalitat era que donés l'ordre de lliurament de les obres a Barbastre. Va ser aleshores que l'Associació d'Amics del Museu de Lleida va portar el cas al jutjat ordinari. Ara hi haurà un jutge que decidirà aplicant la llei. Fins ara, era el Vaticà qui s'atribuïa el poder de decidir. I al Vaticà no n'hi ha cap, de llei; és un sistema feudal en què mana el més fort i en què decreten els 'prínceps de l'església'.

Quines són les raons jurídiques?

La llei és molt clara en aquest sentit. El dret civil català es basa en l'usucapió, pel qual hom esdevé propietari d'una cosa després de ser-ne el titular. En aquest cas, l'aplicació d'aquest mecanisme legal determina que després de tres anys de posseir un bé de manera pacífica i pública, aquest bé esdevé propietat de qui el posseeix. Les obres d'art són en mans de la diòcesi de Lleida des de fa més de cent anys. Per tant, el dret civil és molt diàfan en aquest cas. I aquest és l'argument fonamental de la defensa.

I el bisbat de Barbastre, deu tenir els seus arguments legals també.

A Barbastre no se n'havien hagut d'ocupar mai de la qüestió legal, perquè sempre se n'havia encarregat directament el Vaticà. En aquest judici, Lleida aporta quaranta-cinc quilos de documentació, amb totes les peces escripturades davant notari i amb la documentació de com les va comprar o bescanviar el bisbe. En canvi, Barbastre aporta només les fotocòpies de tres articles de revista que diuen que els anys trenta aquestes obres van ser en algun moment a parròquies 'aragoneses'.

Quin ha estat el paper de l'església catalana?

El bisbe Ciuraneta, que durant set anys va defensar la propietat de les obres d'art, se sentia profundament decebut per l'actuació de l'església catalana en aquest afer. Però l'església és una organització piramidal i jerarquizada molt estricta en què s'ha d'obeir allò que manen els superiors. És per això que els bisbes catalans han acatat les ordres o decrets que arribaven de Roma. Si el Vaticà i, sobretot, el cardenal Re, els ordenava que les obres havien d'anar a Barbastre, no podien treballar en sentit contrari. En algun moment hi va haver alguna protesta molt tímida d'algun bisbe, però mai ningú no va portar la contrària a les instàncies superiors. La majoria dels bisbes catalans han xiulat i fet el desentès en aquesta qüestió.

Hi ha en aquest moment cap canvi d'orientació del bisbat de Lleida?

Quan l'afer ha arribat als tribunals civils, l'església ja no hi pot decidir. Aleshores, el bisbe decideix pressionar els membres de l'Associació d'Amics del Museu perquè retirin la demanda. Evidentment, aquests no ho fan. I ahir es va saber que el bisbat canviava d'actitud i defensava la propietat de les obres al judici civil. En la preparació del judici, l'advocat del bisbat s'ha adonat que Barbastre no pot guanyar perquè no té ni un sol argument de caràcter legal. En canvi, Lleida els té absolutament tots. Se suposa que per poc astut que sigui el bisbe ha vist que, si juga en favor del lliurament de les obres a Barbastre, en sortirà malparat. Per tant, s'han adonat que la posició que han mantingut fins ara els posava contra els parroquians i han rectificat.

De tot plegat, quina lectura se'n pot fer? En podem treure cap lliçó?

Jo diré allò que ja va dir un capellà que va defensar el bisbat de Lleida durant els set anys de Ciuraneta, i que es diu Casanova, com jo. Quan el jutjat civil va acceptar el cas, va dir 'això demostra que la justícia vaticana no existeix'. El Vaticà simplement és una suma d'interessos, de poder i de pressions controlada per l'Opus Dei i el nacional-catolicisme que ha jugat la seva carta en aquest complot. Una carta que fa riure.